

Dé VCA-specialist van Zuid-Nederland

Toolbox: Werken op hoogte

Het doel van een toolboxmeeting is om de aandacht en motivatie voor veiligheid en gezondheid binnen het bedrijf te verbeteren.

Wat is valgevaar?

Veel ernstige ongevallen worden veroorzaakt door het werken op hoogte of door werkzaamheden waarbij gevallen kan worden. Doordat we druk bezig zijn met ons werk verliezen we de aandacht voor de werkomgeving waardoor we valgevaar niet of te laat herkennen. Deze toolboxmeeting is bedoeld om aan te geven hoe we met valgevaar om moeten gaan en hoe we het kunnen voorkomen. Bij het werken op hoogte vallen de meeste dodelijke slachtoffers.

Risico's

- Vallen van hoogte;
- Vallen door vloer,- of wandopeningen;
- Vallen door struikelen, uitglijden of verstappen;
- Geraakt worden door vallende voorwerpen en gereedschappen.

Mogelijke oorzaken

- Geen of onvoldoende randbeveiliging;
- Niet dichtgelegde openingen;
- Rommelige of gladde werkvloeren.

Collectieve beschermingsmiddelen

- Dakrandbeveiligingen;
- Hekwerken;
- Leuningen;
- Bordessen;
- Vangnetten.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Veiligheidsharnassen;
- Positioneringslijnen;
- Vallijnen i.c.m. valdempers;
- Veiligheidsschoenen;
- Veiligheidshelm.

Wettelijke verplichtingen

Bij het werken op hoogte of wanneer er gevaar voor vallen is, stelt de Arbowet het nemen van maatregelen verplicht. Als deze maatregelen niet voldoende bescherming bieden dan moeten de gevolgen van een mogelijke val beperkt worden.

In het Arbobesluit staat beschreven wanneer we spreken over valgevaar:

- Als het gevaar bestaat om 2,5 meter of meer te vallen of;
- Bij aanwezigheid van risico verhogende omstandigheden zoals werk boven water.

De Arbowet verplicht jouw werkgever om voldoende voorlichting en instructie te geven. In dit geval dus over hoe je valgevaar kunt herkennen en hoe je beveiliging kan aanbrengen. Alle voorkomende risico's en gevaren moeten aan bod komen in de instructie. De belangrijke bedrijfseigen risico's kunnen gehaald worden uit de RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie).

Ook als werknemer heb je verplichtingen vanuit de Arbowet. Zo moet je voortdurend je werkomgeving controleren op veiligheid. Als je van mening bent dat je in een onveilige situatie terechtkomt of moet gaan werken dien je zoveel actie te ondernemen dat je de onveilige situatie oplost of op laat lossen.

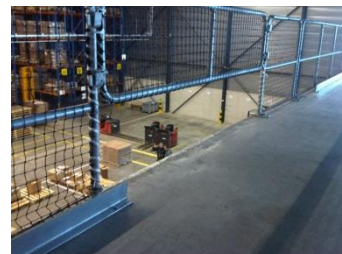

Dé VCA-specialist van Zuid-Nederland

Risico's inventariseren

Voordat je met je werkzaamheden begint moet je inventariseren welke risico's en maatregelen je tijdens jouw werk tegen kunt komen. Stel jezelf een paar vragen om te bepalen of je veilig kunt werken.

- Kom ik op een opgeruimde werkvloer?
- Is de vloer schoon, droog en stroef?
- Zijn er leidingen, slangen en kabels die struikel- en / of valgevaar kunnen veroorzaken?
- Zijn de relingen en hekwerken nog in takt en volledig gesloten?
- Zijn draaiende delen in relingen en hekwerken zodanig geconstrueerd dat er een permanente beveiliging is tegen vallen?
- Zijn materialen en gereedschappen opgeborgen op de afgesproken plaatsen?
- Wordt er gewaarschuwd voor valgevaar d.m.v. pictogrammen?
- Is er voorlichting en instructie gegeven over valgevaar en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen?
- beschik ik over de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen en zijn deze nog in goede staat en gekeurd?.
- Wordt er gelijktijdig op verschillende hoogtes gewerkt?
- Bestaat er kans op vallend materiaal / materieel?
- Is draagbaar klimmateriaal, zoals ladders, trappen en rolsteigers, gekeurd en nog intact?

Mogelijke gevolgen bij het werken met valgevaar

Wanneer je geen of onvoldoende maatregelen treft, zijn bij bepaalde situaties de gevolgen niet te overzien. Bij het werken op hoogte kun je geconfronteerd worden met de volgende gevolgen:

- Dodelijk of zeer ernstig letsel wanneer je van hoogte of door vloer- en / of wandopeningen valt;
- Gewond raken door vallend materiaal / materieel;
- Gewond raken door struikelen, verstappen op rommelige werkvloeren of niet weggewerkte kabels, slangen en leidingen.

Beheersmaatregelen

Wanneer we de mogelijke risico's kennen moeten we de nodige en juiste beheersmaatregelen treffen om valgevaar te voorkomen. Deze maatregelen passen we toe volgens de arbeid hygiënische strategie. Dit houdt in dat we eerst proberen het gevaar voor vallen weg te nemen. Wanneer dit niet mogelijk is passen we collectieve beveiliging toe. De laagste vorm van beveiligen is bescherming op individueel niveau door het dragen van persoonlijke valbeveiliging.

Bronaanpak

Enkele voorbeelden van bronaanpak zijn o.a.:

- Door zo min mogelijk werkzaamheden op hoogte uit te voeren welke je ook gelijkvloers kunt doen (prefab);
- Door tijdens de bouwfase permanente voorzieningen aan te brengen (bijv. borstwering of loopbruggen met relingen, beide tenminste 1m hoog en zo nodig voorzien van een tussenreling);
- Zorg voor een nette opgeruimde werkplek met een droge stroeve werkvloer;
- Relingen en hekwerken permanent gesloten houden;
- Bevestig handgereedschap aan een touwtje wanneer het risico bestaat dat dit kan vallen.

Dé VCA-specialist van Zuid-Nederland

Collectieve bescherming

Van collectieve beveiliging is sprake wanneer meerdere personen tegelijk tegen het valgevaar beschermd worden. Voorbeelden van collectieve bescherming zijn o.a.:

- Plaatsen van waarschuwingen en markeringen (pictogrammen) voor valgevaar;
- Plaatsen van tijdelijke dakrandbeveiliging;
- Toepassen van hekwerken en relingen;
- Draaiende delen van hekwerken en relingen zo construeren dat deze permanent bescherming bieden;
- Toepassen van steigers, stellingen en bordessen;
- Dichtmaken van vloer,- en wandopeningen met mandragend materiaal;
- Vangnetten passen we toe in combinatie met andere beschermingsmiddelen;
- Afzetten van gebieden waar boven elkaar gewerkt wordt en waarbij het risico van vallend materiaal / materieel aanwezig is.

Opmerking:

Hekwerken en leuningen worden als doelmatig gezien als deze ten minste tot 1 meter boven het werkvlak beveiliging bieden tegen vallen.

Persoonlijke bescherming

Als hierboven genoemde beheersmaatregelen niet tot het gewenste resultaat leiden, omdat er nog steeds een kans op valgevaar overblijft zullen we aanvullende maatregelen moeten nemen.

Met aanvullende maatregelen bedoelen we het dragen van de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) zoals:

- Veiligheidsschoenen;
- Een veiligheidshelm wanneer er op verschillende verdiepingen boven elkaar gewerkt wordt en bij het risico van vallend materiaal / materieel;
- Persoonlijke valbeveiliging (PVB) die het vallen voorkomt:
 - Positioneringslijnen en harnassen
- PVB die de gevolgen van het vallen beperkt:
 - Vallijnen, valdempers en veiligheidsharnassen

Deze persoonlijke beschermingsmiddelen moeten worden afgestemd op de persoon en de situatie.

Bij persoonlijke valbeveiliging moet vermeld worden dat we altijd eerst moeten voorkomen dat er gevallen wordt (dit noemen we positioneren) en dat we dan pas de gevolgen van het vallen gaan beperken. PVB moet jaarlijks gekeurd worden of wanneer ermee gevallen is.

Om met persoonlijke valbeveiliging te mogen en kunnen werken moet je beschikken over voldoende en aantoonbare deskundigheid.

Deze deskundigheid kun je verkrijgen door het volgen van een opleiding of het volgen van instructie en het meedoen aan praktische oefeningen.

Dagelijkse inspecties / controle

Dagelijkse inspecties en controles na onderbreking door bijvoorbeeld slecht weer zijn nodig om te waarborgen dat de noodzakelijke beheersmaatregelen die genomen zijn continue intact blijven.

Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat door een windstoot een tijdelijke randbeveiliging wordt weggeblazen en dat de werkplek daardoor niet meer beveiligd is.

Dé VCA-specialist van Zuid-Nederland

Vragen en antwoordformulier toolbox Voorkomen van valgevaar

Het Arbobesluit geeft 2 criteria voor het begrip "Valgevaar". Welke 2 criteria zijn dat?

1.
2.

Mogen relingen en hekwerken soms openstaan?

- A) Ja, alleen tijdens het verplaatsen van goederen.
- B) Nee, deze moeten een permanente beveiliging bieden tegen valgevaar.
- C) Nee, er mogen helemaal geen openingen in relingen en hekwerken zitten.

Noem 3 voorbeelden van collectieve beschermingen tegen valgevaar.

1.
2.
3.

Door ondertekening van dit formulier verklaart de medewerker de toolbox te hebben gelezen en begrepen. Retourneer het ondertekende antwoordenformulier aan de VGM-functionaris.

.....
(Naam en Handtekening)